

Sygnatura akt II AKa 275/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2017 roku

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Cezariusz Baćkowski

Sędziowie: SA Jerzy Skorupka (spr.)

SA Stanisław Rączkowski

Protokolant: Aldona Zięta

przy udziale prokurator Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu Urszuli Piwowarczyk - Strugały

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2017 roku

sprawy **M. K.**

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 4 marca 2016 roku, sygn. akt III Ko 162/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Legnicy do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem III Ko 162/15 z dnia 4 marca 2016 r. oddalił wniosek M. K. o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie.

Wymieniony wyrok został zaskarżony w całości przez pełnomocniczkę wnioskodawcy adw. A. L. (w części wstępnej znajduje się zapis, że autorem apelacji jest adw. P. R. obrońca z urzędu M. K.), która zarzuciła:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 552a KPK poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, że zaliczenie okresu zatrzymania i tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej wobec poszkodowanego kary pozbawienia wolności, w każdym wypadku rekompensuje wnioskodawcy poniesioną szkodę i krzywdę wynikającą z faktu rzeczywistego pozbawienia wolności, co skutkowało oddaleniem wniosku i brakiem kompensacji doznanej przez wnioskodawcę krzywdy i szkody majątkowej, gdy został on niewinny od zarzutu, który stanowił podstawę zatrzymania i tymczasowego aresztowania w okresie od 17.9.2008 r. do dnia przedstawienia zarzutów, za które ostatecznie został skazany wyrokiem z 27.1.2009 r.,
2. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 552a§1 KPK poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że skazanie wnioskodawcy za zarzuty inne niż stanowiące podstawę jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania wyłącza stosowanie wymienionej regulacji i możliwość zasądzenia na jego rzecz zadośćuczynienia i odszkodowania,
3. naruszenie art. 5 ust. 5 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 41 ust. 5 Konstytucji RP poprzez oddalenie wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie wnioskodawcy, gdy zaliczenie okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet kary

pozbawienia wolności orzeczonej za czyny inne aniżeli stanowiły podstawę zatrzymania przedstawione dopiero po kilku miesiącach po faktycznym zatrzymaniu, przy uniewinnieniu od zarzutu będącego podstawą pierwotnego zatrzymania, nie stanowiło sprawiedliwego zadośćuczynienia za szkodę i krzywdę poniesione przez wnioskodawcę.

Podnosząc wymienione zarzuty, wnosi się o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z wnioskiem.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zważył, co następuje.

Apelacja jest zasadna. Błędny jest pogląd sądu pierwszej instancji, że uniewinnienie M. K. od jednego z czynów nie zmienia oceny, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 15 grudnia 2011 r., III K 96/09 został on w rzeczywistości skazany, a więc orzeczenie to stanowiło wyrok skazujący. Na poczet orzeczonej wobec skazanego kary zaliczono w całości okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie. Wymienione okoliczności wykluczają więc dochodzenie przez wnioskodawcę roszczeń na podstawie art. 552a§1 i 2 KPK. Wadliwość tego poglądu wynika z uznania, że skazanie M. K. tym samym wyrokiem, w którym jednocześnie został uniewinniony od zarzutu popełnienia przestępstwa, w związku z którym w rzeczywistości stosowano wobec niego tymczasowe aresztowanie, wyklucza możliwość uzyskania odszkodowania bądź zadośćuczynienia na podstawie art. 552a§2 KPK. Sprawą w rozumieniu ww. przepisów jest wszak kwestia odpowiedzialności karnej za konkretne przestępstwo. Formalne połączenie w jednym postępowaniu karnym kilku spraw dotyczących różnych przestępstw i wydanie w tych sprawach wyroku, nie zmienia oceny, że wyrok dotyczy tylu spraw, ile przestępstw zarzucono oskarżonemu w tym postępowaniu. Jeżeli więc w tym samym wyroku oskarżony został uniewinniony od jednego przestępstwa a skazany za pozostałe, aktualizuje się możliwość żądania przez niego odszkodowania i zadośćuczynienia za tymczasowe aresztowanie, które było stosowane w związku z zarzutem popełnienia przestępstwa, od którego został uniewinniony (zob. wyr. SN z 19.7.2017 r., V KK 104/17, k. 239).

Wymienione uchybienie spowodowało konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W sprawie należy bowiem powtórzyć w całości przewód sądowy, gdyż w wyroku z 4 marca 2016 r., III K 162/15, Sąd Okręgowy w Legnicy nie poczynił żadnych ustaleń, co do zasadności żądania odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne aresztowanie w związku z uniewinnieniem M. K. od przestępstwa usiłowania zabójstwa wyrokiem z 15 grudnia 2011 r., III K 96/09. Tym samym, wymieniony sąd musi ponownie ocenić wnioski M. K. z 26 sierpnia 2015 r., który został zmodyfikowany na posiedzeniu Sądu Okręgowego w Legnicy z 26 lutego 2016 r. (k. 143) i ustalić fakty relewantne dla rozstrzygnięcia o odszkodowaniu i zadośćuczynieniu za niesłuszne aresztowanie. Należy mieć przy tym na względzie, że w wyroku z 15.12.2011 r., III K 96/09 Sąd Okręgowy w Legnicy nie orzekł o zaliczeniu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności M. K. na poczet orzeczonej wobec niego kary (k. 6-22). Takie orzeczenie zawarte jest w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 15.10.2012 r., II Aka 220/12, z tym, że na poczet prawomocnie wymierzonych kar zaliczono wnioskodawcy okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności od 17.9.2008 r. do 20.1.2009 r. oraz od dnia 8.12.2009 r. do 2.8.2010 r.

M. K. był tymczasowo aresztowany nieprzerwanie od 17 września 2008 r. do 2 sierpnia 2010 r. Wymieniony środek został zastosowany w dniu 19 września 2008 r. na okres do 17 grudnia 2008 r. (k. 64), a następnie przedłużany do 17 marca 2009 r. (k. 68), do 22 kwietnia 2009 r. (k. 72), do 22 maja 2009 r. (k. 78), do 14 lipca 2009 r. (k. 40 i 89). W aktach rozpoznawanej sprawy nie ma dalszych postanowień o przedłużeniu tymczasowego aresztowania M. K..

Zważyć też należy, że wyrokiem III K 96/09 z dnia 15.12.2011 r. M. K. obok kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzona została także kara grzywny, a z wymienionych wyżej wyroków oraz materiałów zebranych w sprawie nie wynika, czy na poczet kary grzywny został zaliczony okres tymczasowego aresztowania wnioskodawcy. Z wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 15.10.2012 r., II Aka 220/12 wynika, że na poczet kary 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności zaliczono wymienionemu okres 12 miesięcy tymczasowego aresztowania, gdy M. K. był izolowany przez prawie 24 miesiące.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, orzeczono jak na wstępie.

SSA Jerzy Skorupka SSA Cezariusz Baćkowski SSA Stanisław Rączkowski